

[Lilli Gyldenkilde]

og efter hvilke regler, når ikke den her omtalte kvinde kan i et tilfælde, hvor både helbredsmæssige og sociale grunde tilsiger det.

Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at ministeren i et samråd i februar-marts mig bekendt har givet udtryk for, at der bør blødes op for den strenge praksis, der føres på området. Da dette tilsyneladende ikke er gået op for pensionsnævn og ankestyrelse, er det vigtigt, at reglerne om bevilling af førtidspension kommer frem i offentligheden.

Svar (15/8 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Uden at kunne tage stilling til den konkrete sag, der er udgangspunkt for spørgsmålet, skal jeg generelt redegøre for mulighederne for tilkendelse af førtidspension til ældre gifte kvinder.

Før ikrafttræden den 1. januar 1984 af førtidspensionsreformen udbetaltes et indtægtsafhængigt hustrutillæg til modtagere af folkepension og invalidepension, der var gift med en kvinde over 62 år, mens der gjaldt en automatisk ret for folkepension til enlige kvinder over denne alder.

Herudover kunne der tilkendes invalidepension under hensyn til graden af erhvervsvenhedsnedsættelse på grund af helbredsmæssige forhold.

Førtidspensionsreformen betød en afskaffelse af bl.a. hustrutillæg og folkepension til enlige kvinder over 62 år.

Desuden erstattedes den laveste invalidepension af henholdsvis forhøjet almindelig førtidspension og almindelig førtidspension, men tildelingskriteriet, herunder den såkaldte »husmodervurdering«, bibeholdtes fra laveste invalidepension.

Der stilles således stadig krav om en nedsættelse af erhvervsvennen med mindst halvdelen på grund af helbredsmæssige forhold, jfr. § 14, stk. 3, nr. 1, men herudover indførtes som nyt tildelingskriterium for aldersgruppen 18-67 år, at selv om erhvervsvenhedsnedsættelsen med mindst halvdelen ikke alene skyldes helbredsmæssige forhold, kan der tilkendes førtidspension, jfr. § 14, stk. 3, nr. 2, i sidstnævnte tilfælde dog kun efter en økonomisk behovsvurdering.

Baggrunden for den særlige praksis, der går under betegnelsen »husmodervurdering«, og som udtrykkeligt forudsattes videreført i

forbindelse med behandlingen af lovforslaget, er, at den metode, som er foreskrevet i lovens § 15, stk. 2, til at bestemme erhvervsvenns nedsættelse ikke umiddelbart kan anvendes for ansøgere, der har arbejdet i eget hjem.

I forbindelse med den foreliggende sag skal her særlig nævnes den sociale indikation for supplerende erhverv, der gælder for en ansøger, der har været beskæftiget ved husligt arbejde i eget hjem, hvis ægtefællens indtægt ikke overstiger et beløb af en størrelse svarende til højeste førtidspension til en gift pensionist. Vurderingen indebærer, at både arbejdsevnen ved egentligt erhvervsarbejde og arbejdsevnen ved husligt arbejde i eget hjem skal indgå i bedømmelsen.

Førtidspensionsreformen indebar endvidere indførelse af et socialt eller et blandet socialt/helbredsmæssigt kriterium for tilkendelse af pension til personer i alderen fra 50 til 67 år, idet den efter lovens § 14, stk. 3, nr. 3, kan tilkendes, når sociale og helbredsmæssige forhold taler for det.

Også når det drejer sig om pension efter denne bestemmelse, skal man foretage en økonomisk behovsvurdering.

Kun hvis ansøgeren og eventuel ægtefælles samlede årlige indtægter ligger under de såkaldte udelukkelsesgrænser på henholdsvis ca. 59.000 kr. for enlige og ca. 107.000 kr. for ægtepar, bliver der tale om at vurdere, om de sociale og helbredsmæssige forhold i øvrigt taler for tilkendelse.

Af sikringsstyrelsens vejledning af 5. september 1984 fremgår en række af de forhold, der må lægges vægt på ved denne bedømmelse, herunder alder, tilknytning til arbejdsmarkedet, beskæftigelsesmuligheder osv.

Det fremgår f.eks. af vejledningens pkt. 58, at der kan tilkendes behovsbestemt pension til personer, der aldrig har haft tilknytning til arbejdsmarkedet, bl.a. under henvisning til, at ægtefællen får en kraftig indtægtsnedgang. Dette vil typisk være tilfældet ved overgang til en social pension.

Ved et samråd med folketingets socialudvalg den 15. maj 1986 gav jeg tilsagn om at ændre regelsættet for området, således at det bliver præciseret, at udgangspunktet for behovsbedømmelsen for ægtepar er den fastsatte udelukkelsesgrænse svarende til dagpengek maksimum, ca. 107.000 kr., og ikke en grænse på 84.000 kr., som afgørelser fra den soci-